HE 68/2022 vp sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistukseen liittyvän rahoituslainsäädännön muuttamiseksi

Eduskunnan hallintovaliokunta

kuulemistilaisuus 7.6.2022 klo 12.15

Talousjohtaja Jukka Männikkö

Kommentteja rahoitusmallista

- Suunnitellun rahoitusmallin keskeinen ongelmana on, ettei se ole kustannusneutraali kuntien kesken, vaikka kunta-valtiosuhteessa ehdotus on neutraali.
- Esityksen vaikutukset ovat enimmillään +/- 60 euroa asukasta kohti, mikä tarkoittaa noin 0,33 veroprosentin suuruista vaikutusta. Näin ollen uudistuksella on kunnan rahoitusasemaa parantavia tai heikentäviä vaikutuksia. Vaikutus korostuu jatkossa, kun kuntien keskimääräinen veroprosentti on 7,37.
- Kuntiin jäävän hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kustannukset kysyttiin vuoden 2022 talousarviotietojen kyselyssä, mutta lopullisessa laskennassa erät eivät ole erotettavissa palveluluokittain ilman erilliskyselyä. Kunnille jäävän hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lopulliset kustannukset vuodelta 2022 on selvitettävä tehtävällä erilliskyselyllä. On varmistettava, että kunnat saavat riittävän rahoituksen kuntiin jäävien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtäviin.
- Kuntayhtymien tekemättä jäänyt palkkaharmonisointi ja kuntayhtymien alijäämien kattaminen tekevät kunta- ja hyvinvointialuekohtaisista laskelmista keskenään vertailukelvottomia, jos vuosiin 2021 ja 2022 kohdistetaan takautuvasti palkkojen harmonisointikustannuksia.

Hyvinvointialueiden rahoituksesta

- Hyvinvointialueiden rahoituksen osalta on varmistettava, että rahoituksen määräytymisperusteet päivitetään uusimpien kustannustietojen mukaisiksi. Vuotuinen indeksikorotus tulee toteuttaa.
- Kun tilinpäätöksen 2022 luvut huomioidaan todellisina ja toteutuneina, niin myös vuoden 2023 rahoitus pohjautuu todellisiin toteutuneisiin tietoihin ja korjaus on siksi tarpeellinen ja parantaa rahoituksen oikeellisuutta.
- Hyvinvointialueille maksettava kertakorvaus tulisi maksaa jo vuoden 2023 aikana eikä vasta vuonna 2024, jotta ei heikennetä hyvinvointialueiden maksuvalmiutta.
- Hyvinvointialueille tulee asettaa kannusteita huolehtia kuntouttavasta työtoiminnasta.
- Hyvinvointialueiden rahoitukseen esitetään uutta määräytymiskriteeriä, joka kohdentaa rahoitusta yliopistosairaala-alueille. Esitystä voidaan pitää erittäin perusteltuna, sillä THL:n sairaaloiden toiminta- ja tuottavuusvertailuissa yliopistosairaaloiden muita korkeammat hoidon kustannukset ovat näkyneet vuosien ajan keskimäärin noin 2-3% suurempina muihin sairaanhoitopiireihin nähden
- Yliopistosairaaloille kohdentuu paljon ylimääräisiä tehtäviä ja vastuita, jotka tulee riittävästi huomioida rahoituksessa. Tutkimukseen ja koulutukseen on kohdistettu yliopistosairaaloille aiemminkin erillisiä korvauksia, mutta ne eivät ole koskaan riittäneet kattamaan täysimääräisesti aiheutuneita kuluja.

Miten peruspalvelujen valtionosuudet kehittyivät vuonna 2022?

Talousjohtaja Jukka Männikkö

Tampereen kaupunki

Peruspalvelujen valtionosuus ja verotulomenetysten korvaukset vuonna 2022

Kuntien peruspalvelujen valtionosuus ja verotulomenetysten korvaukset vuosina 2020-2022, milj. euroa

	TA 2020	TA+LTA 2020	TA 2021	TAE 2022	Muutos TA2021-TAE2022
VM, peruspalvelujen valtionosuus	7 074	8 652	7 698	7 985	**287**
Verotulomenetysten korvaukset	2 269	2 383	2 360	2 652	**292**
Yhteensä, milj. euroa	**9 343**	**11 035**	**10 058**	**10 637**	**579**

- Kuntien peruspalvelujen valtionosuus kasvaa vuoden 2021 varsinaiseen talousarvioon verrattuna noin 290 milj. eurolla. Vertailussa edellisvuoteen tulee kuitenkin huomioida, että vuonna 2021 peruspalvelujen valtionosuuteen tehtiin koronapandemiasta johtuen 300 milj. euron kertaluonteinen lisäys, joka poistuu vuonna 2022.
- Kuntien peruspalvelujen valtionosuusprosentti laskee 25,67 prosentista 23,59 prosenttiin vuonna 2022. Yli puolet muutoksesta on kuitenkin momentin sisäistä teknistä muutosta, joka ei vähennä kuntien saaman valtionosuuden määrää.
- Kunnille maksettavat verotulomenetysten korvaukset kasvavat vuonna 2022 lähes 300 milj. eurolla.

5

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Lähde: TAE 2022 ja kuntatalousohjelma vuodelle 2022 Eduskunnan hallintovaliokunta, 12.10.2021 Neuvotteleva virkamies Jussi Lammassaari ja finanssiasiantuntia Unna Heimberg valtiovarainministeriö, kunta- ja aluehallinto-osasto

Peruspalvelujen valtionosuuteen vaikuttavat tekijät

- Verrattuna vuoden 2021 varsinaiseen talousarvioon peruspalvelujen valtionosuudet kasvavat vuonna 2022 noin 290 milj. eurolla.
- Valtionosuuden kasvua vuonna 2022 selittävät ennen kaikkea hallituksen kevään 2021 kehysriihessä päättämä 245,7 milj. euron erillinen valtionosuuden korotus sekä vuoden 2022 indeksikorotus (2,5 %), joka on noin 188 milj. euroa.
- Kuntien uudet ja laajenevat tehtävät lisäävät valtionosuutta noin 117 milj. eurolla.
- Valtionosuuden tasoa laskee vuonna 2022 erityisesti vuonna 2021 koronapandemian vuoksi maksettujen noin 300 milj. euron kertaluonteisten lisäysten poistuminen.
- Valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistuksen vaikutus on noin 564 milj. euroa. Kustannustenjaon tarkistuksen valtionosuusvaikutusta ei kuitenkaan huomioida, vaan valtionosuuteen tehdään kustannustenjaon tarkistuksen vaikutusta vastaava vähennys. Tämä johtuu siitä, että kuntataloutta on tuettu voimakkaasti vuonna 2020 ja koronasta aiheutuvat välittömät kustannukset kompensoidaan kunnille myös vuonna 2021. Valtionosuutta korotetaan kuitenkin edellä mainitulla erillisellä 245,7 milj. euron lisäyksellä.
- Valtionosuutta vähentää 10 milj. euron siirto kuntien yhdistymisavustuksiin.
- Kuntien harkinnanvaraiseen valtionosuuden korotukseen on varattu 10 milj. euroa.

6

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Lähde: TAE 2022 ja kuntatalousohjelma vuodelle 2022 Eduskunnan hallintovaliokunta, 12.10.2021 Neuvotteleva virkamies Jussi Lammassaari ja finanssiasiantuntia Unna Heimberg valtiovarainministeriö, kunta- ja aluehallinto-osasto

Suurimmat muutokset kuntien vuoden 2022 peruspalvelujen valtionosuuksissa

TAMPERE. FINLAND

Kunta	Asukasluku 31.12.2020	Peruspalvelujen valtionosuus 2022 ilman tasausta	Peruspalvelujen valtionosuus 2021 ilman tasausta	Peruspalvelujen valtionosuuksien muutos yhteensä € 2021-22 ilman tasausta
YHTEENSÄ	5 503 664	7 157 563 696	6 861 253 977	296 309 719
Kuusamo	15 213	35 064 508	31 746 929	3 317 579
Raahe	24 353	49 961 675	46 371 576	3 590 099
Sastamala	24 052	45 268 662	41 657 237	3 611 425
Mikkeli	52 583	83 559 898	79 935 635	3 624 263
Kouvola	81 187	126 917 023	123 070 774	3 846 249
Kotka	51 668	97 263 316	93 345 196	3 918 120
Rauma	39 040	49 536 947	45 595 539	3 941 408
Salo	51 562	77 147 394	73 022 846	4 124 548
Kuopio	120 210	147 355 343	143 224 793	4 130 551
Lohja	45 886	61 709 710	57 420 597	4 289 113
Kokkola	47 772	72 865 284	68 318 662	4 546 623
Hämeenlinna	67 848	90 311 840	84 616 199	5 695 641
Pori	83 684	109 962 822	104 007 677	5 955 144
Espoo	292 796	244 023 266	236 716 012	7 307 254
Lahti	119 984	157 509 987	148 440 017	9 069 970
Vantaa	237 231	198 936 999	188 049 572	10 887 427

Kunta	Asukasluku 31.12.2020	Peruspalvelujen valtionosuus 2022 ilman tasausta	Peruspalvelujen valtionosuus 2021 ilman tasausta	Peruspalvelujen valtionosuuksien muutos yhteensä € 2021-22 ilman tasausta
YHTEENSÄ	5 503 664	7 157 563 696	6 861 253 977	296 309 719
Tampere	241 009	169 326 920	174 004 737	-4 677 816
Jyväskylä	143 420	116 810 044	118 072 175	-1 262 131
Pornainen	5 070	4 375 922	4 756 497	-380 574
Vesilahti	4 367	4 728 305	5 084 111	-355 806
Isokyrö	4 471	8 063 954	8 306 637	-242 683
Askola	4 878	4 633 534	4 845 054	-211 520
Paltamo	3 235	8 327 408	8 493 847	-166 439
Jokioinen	5 061	6 586 977	6 737 694	-150 717
Ristijärvi	1 235	4 461 174	4 607 660	-146 486
Uurainen	3 646	5 899 875	6 009 004	-109 129
Ypäjä	2 314	2 777 176	2 870 669	-93 494
Sauvo	2 950	2 774 166	2 839 910	-65 744
Kustavi	962	1 798 752	1 862 624	-63 872
Luhanka	699	1 869 559	1 901 332	-31 773
Virolahti	3 087	6 024 971	6 046 553	-21 581
Rautavaara	1 561	6 120 517	6 138 311	-17 794

Suurten kaupunkien peruspalvelujen valtionosuusmuutos 2021 -> 2022

TAMPERE. FINLAND

Koko maassa peruspalvelujen valtionosuus kasvaa vuonna 2022 yhteensä 296,3 M€

Kunta	Asukasmäärä 31.12.2019	Asukasmäärän muutos 2019 -> 2020	Valtionosuus 2021 ennen verotuloihin perustuvaa valtionosuuksien tasausta	Valtionosuus 2022 ennen verotuloihin perustuvaa valtionosuuksien tasausta	Muutos 2021 -> 2022	Muutos euroa/as 2021 -> 2022	Peruspalve-lujen vos euroa/as
YHTEENSÄ	**2 361 484**	**16 675**	**2 046 415 864**	**2 083 811 782**	**37 395 919**	**17**	**882**
Espoo	289 731	3 065	236 716 012	244 023 266	7 307 255	26	842
Helsinki	653 835	3 085	432 244 353	433 348 591	1 104 239	3	663
Vantaa	233 775	3 456	188 049 572	198 936 999	10 887 428	48	851
Jyväskylä	142 400	1 020	118 072 175	116 810 044	-1 262 130	-8	820
Kouvola	82 113	-926	123 070 774	126 917 023	3 846 250	48	1 546
Kuopio	119 282	928	143 224 793	147 355 343	4 130 552	36	1 235
Lahti	119 823	161	148 440 017	157 509 987	9 069 971	77	1 315
Oulu	205 489	1 838	203 463 682	203 967 404	503 723	3	993
Pori	83 934	-250	104 007 677	109 962 822	5 955 145	72	1 310
Tampere	**238 140**	**2 869**	**174 004 737**	**169 326 920**	**-4 677 815**	**-19**	**711**
Turku	192 962	1 429	175 122 073	175 653 385	531 312	4	910

KIITOS

Jukka Männikkö
jukka.mannikko@tampere.fi
050 576 7539